

La mort de la informació en temps de guerra

El VIII Congrés de Mitjans de Comunicació ha centrat els debats en la relació entre els conflictes bèl·lics i la comunicació bo i desmitificant els transmissors d'aquesta informació: els reporters de guerra.

Durant els quatre dies que va durar el VIII Congrés de Mitjans de Comunicació, la ciutat de València es va convertir en el centre de reflexió al voltant de la guerra i la comunicació més important dels Països Catalans. La principal conclusió a què van arribar gairebé tots els ponents és la necessitat de desmitificar el paper dels reporters de guerra en els conflictes bèl·lics i el cada vegada major mercadeig al voltant de les víctimes abans d'una guerra com a condició imprescindible per una posterior intervenció armada internacional en una zona del planeta, com ha passat a Bòsnia, Kosovo o Rwanda.

Kosovo com a exemple.

El corresponsal del diari *El Periódico* a Roma, Rosend Domènech, va ser molt clar en la sessió inaugural del congrés: "les guerres humanitàries no existeixen", va dir. Per Domènech, "dins del conflicte de Kosovo hi havia petites guerres que amagaven els veritables objectius de tota la intervenció armada aliada als Balcans". "Els enviats especials -va dir aquest periodista- no cobren per ser objectius sinó per escriure el que tenen davant. Per tant s'ha d'aïllar la realitat i capgirar-la fins poder analitzar-la d'una manera objectiva." El paper d'aquests enviats especials als conflictes armats ha centrat bona part de les discussions d'aquest congrés. En aquest sentit, la reportera de Canal 9 Remei Blasco, que va cobrir bona part de la guerra del Golf, va dir que

quan un mitjà informa d'un conflicte amb enviats especials "és pràcticament per una qüestió de prestigi". Roser Oliver, de TV3, amb experiència informativa a la guerra dels Balcans, es va mostrar optimista pel que fa a la repercussió de la informació que envien els reporters des de les zones en conflicte. "Les noves tecnologies -diu

de guerra "no són herois, són persones normals i comparteixen la visió del món de la societat en què viuen".

Una nova educació mediàtica.

Dins d'aquest mosaic mediàtic al voltant de la guerra i la comunicació, Rafa Miralles, membre del Sindicat de Treballadors de l'Ensenyament del

RAFA GIL

Col·loqui sobre l'opinió pública. D'esquerra a dreta, Ferran Belda, José Àngel Ezcurra, Xavier Vinader i Marià Sánchez.

Oliver- faciliten la cobertura de la guerra. La societat, així, cada vegada està més informada i els governs se senten més pressionats per l'opinió pública. I com a exemple tenim la crisi a Tímor Oriental". Però Manel Raya, de TV3, considera que els reporters de guerra "no tenen informació suficient sobre el conflicte que han de cobrir. A partir del desconeixement és molt més fàcil explicar els problemes amb tòpics". Segons aquest periodista "les guerres han adquirit una proporció tan gran que o inflen les xifres de víctimes i morts o no existeixen dins del panorama informatiu". Per Xavier Giró, professor de la Universitat Autònoma de Barcelona, els corresponsals

País Valencià i periodista, va proposar de trobar tots plegats, mitjans i estudiosos del tema, una nova manera de llegir els mitjans i d'articular un discurs ètic que qüestionem el seu paper dins de la societat del tombant de segle. Miralles creu que per construir una democràcia a fons "s'ha de conèixer millor les condicions en què es produeix la informació". L'orientació que fan els mitjans de comunicació de l'opinió pública va ser analitzada en la taula rodona que tancà la trobada. Així, l'exdirector del diari *Levante-EMV* i actual subdirector de l'editorial Prensa Ibérica, Ferran Belda, va recordar la batalla de València com un exemple d'orientació de l'opinió pública exercida pels mitjans de comunicació. Per la seua banda, el cap d'actualitat de la revista *Tiempo*, Marià Sánchez, va dir que "en els darrers anys s'han perfeccionat molt els canals de manipulació. Tenir informació d'una manera instantània ha fet que tot tinga interès però que res no siga important. No hi ha temps per a la reflexió".

Mario Reyes